

Struktura zaměstnanosti Olomoucký kraj

Obsah

1	Vybrané základní údaje pro Olomoucký kraj	2
2	Struktura zaměstnanosti	3
2.1	ZASTOUPENÍ PROFESNÍCH TŘÍD V OLOMOUCKÉM KRAJI – PODLE CZ-ISCO	4
2.2	ZAMĚSTNANOST VE VYBRANÝCH ODVĚTVÍCH V OLOMOUCKÉM KRAJI – PODLE CZ-NACE	5
2.3	STRUKTURA ZAMĚSTNANÝCH PODLE POSTAVENÍ V ZAMĚSTNÁNÍ V OLOMOUCKÉM KRAJI – PODLE CZ-ISCE	6
2.4	VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA ZAMĚSTNANÝCH V OLOMOUCKÉM KRAJI – PODLE CZ-ISCED.....	8

1 Vybrané základní údaje pro Olomoucký kraj

Tab. 1: Vybrané základní údaje pro rok 2019 a 2018

Ukazatel	Olomoucký kraj	Česká republika
Počet obyvatel k 31.12.2019	632 015	10 693 939
Průměrný věk obyvatel v roce 2019	42,8	42,5
Údaje o ekonomické aktivitě obyvatel ve věku 15-59 let		
Podíl ekonomicky aktivních obyvatel	78,9%	79,8%
Podíl ekonomicky aktivních mužů	85,1%	85,6%
Podíl ekonomicky aktivních žen	72,5%	73,8%
Míra nezaměstnanosti	2,6%	2,1%
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných	27,5%	29,3%
Makroekonomické údaje (rok 2018)		
Podíl kraje na tvorbě HDP	4,7%	-
HDP na 1 obyvatele (průměr ČR = 100 %)	78,4%	100,0%

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

Webová stránka kraje: <https://www.olkraj.cz>

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje:
<https://www.kr-olomoucky.cz/strategie-koncepce-vyrocní-zpravy-cl-281.html>

2 Struktura zaměstnanosti

Pro popsání struktury zaměstnanosti v Olomouckém kraji a její porovnání se strukturou zaměstnanosti v České republice jsou použity čtyři národní klasifikace, které vycházejí z mezinárodních klasifikací.

- Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO¹ je založena na dvou hlavních principech, a to na druhu pracovního místa a na úrovni dovedností. V tomto srovnání jsou z CZ-ISCO převzaty hlavní třídy profesí.
- Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE² dělí ekonomické činnosti tak, že každé ekonomicky aktivní jednotce přiřazuje kód NACE. Zde se využívá první úroveň klasifikace CZ-NACE, která se označuje alfabetským kódem.
- Klasifikace CZ-ISCE³ definuje postavení v zaměstnání. Pro účely zpracování tohoto shrnutí jsou z klasifikace převzaty skupiny, a to v podobě, ve které s nimi pracuje Český statistický úřad.
- CZ-ISCED⁴ je klasifikace vzdělání, která uspořádává vzdělávací programy a jejich odpovídající kvalifikace do vzdělávacích úrovní a oborů. V tomto přehledu jsou využity úrovně ISCED.

Shrnutí pro kraj

Rozložení zaměstnaných obyvatel podle hlavních tříd profesí není v rámci celé České republiky a Olomouckého kraje příliš odlišné. V České republice je relativně větší zastoupení (zhruba o 4,1 p. b.) ve třídě **2 Specialisté**. Ve zbylých třídách profesí jsou rozdíly v rozložení mezi Českou republikou a Olomouckým krajem nižší než 2,6 p. b. (srovnání podle CZ-ISCO)

V rámci celé České republiky a Olomouckého kraje nenastávají příliš vysoké rozdíly ani v zastoupení zaměstnaných podle odvětví. V České republice i v Olomouckém kraji je **relativně nejčastěji zastoupeno odvětví C - Zpracovatelský průmysl**. V tomto odvětví nastává i nevyšší rozdíl mezi Olomouckým krajem (31,9 %) a ČR (27,4 %) v jeho zastoupení (o 4,5 p. b.). (srovnání podle CZ-NACE)

Velké rozdíly mezi Českou republikou a Olomouckým krajem se neprojevují ani při srovnání rozložení ekonomicky aktivních osob podle postavení v zaměstnání. V obou případech tvoří **zaměstnanci, včetně členů produkčních družstev** více než **čtyři pětiny ekonomicky aktivních osob**. V České republice i v Olomouckém kraji jsou zaměstnanci častěji zaměstnáni ve službách než v průmyslu. V rámci celé ČR je podíl zaměstnanců ve službách mírně vyšší (49,1 %) než v Olomouckém kraji (43,9 %). (srovnání podle CZ-ISCE)

Z porovnání obyvatel Olomouckého kraje a celé České republiky podle kategorie vzdělání vyplývá, že v Olomouckém kraji je relativně **méně zaměstnaných obyvatel s vysokoškolským vzděláním** (21,0 %) a relativně **více zaměstnaných se středním vzděláním bez maturity** (39,1 %). Zatímco v celé České republice je čtvrtina zaměstnaných obyvatel s vysokoškolským vzděláním (24,6 %) a třetina se středním vzděláním bez maturity (33,7 %). (srovnání podle CZ-ISCED)

¹ Více informací ke klasifikaci CZ-ISCO: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-zamestnani-cz-isco-n-f4yhpe3xt8>

² Více informací ke klasifikaci CZ-NACE: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-ekonomicky-ch-cinnosti-cz-nace>

³ Více informací ke klasifikaci CZ-ISCE: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-postaveni-v-zamestnani-cz-icse->

⁴ Více informací ke klasifikaci CZ-ISCED: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-vzdelani-cz-isced-2011>

2.1 Zastoupení profesních tříd v Olomouckém kraji – podle CZ-ISCO

Klasifikace CZ-ISCO je národní statistická klasifikace, která vychází z mezinárodní klasifikace ISCO-08. Slouží ke sledování struktury zaměstnanosti. Jednotlivá zaměstnání jsou do jednotlivých hlavních tříd řazena podle podobnosti vykonávané práce a potřebné kvalifikace.

Rozložení hlavních tříd profesí je v Olomouckém kraji a v rámci ČR podobné. Nejzásadnější rozdíly v zastoupení jednotlivých tříd jsou patrné u profesních tříd **2 Specialisté**, **7 Řemeslníci a opraváři** a **8 Obsluha strojů a zařízení, montéři**. Třída 2 je relativně více zastoupena v ČR (o 4,1 p. b.). Naopak třídy 7 a 8 jsou relativně více naplněny v Olomouckém kraji (zhruba o 2,5 p. b.).

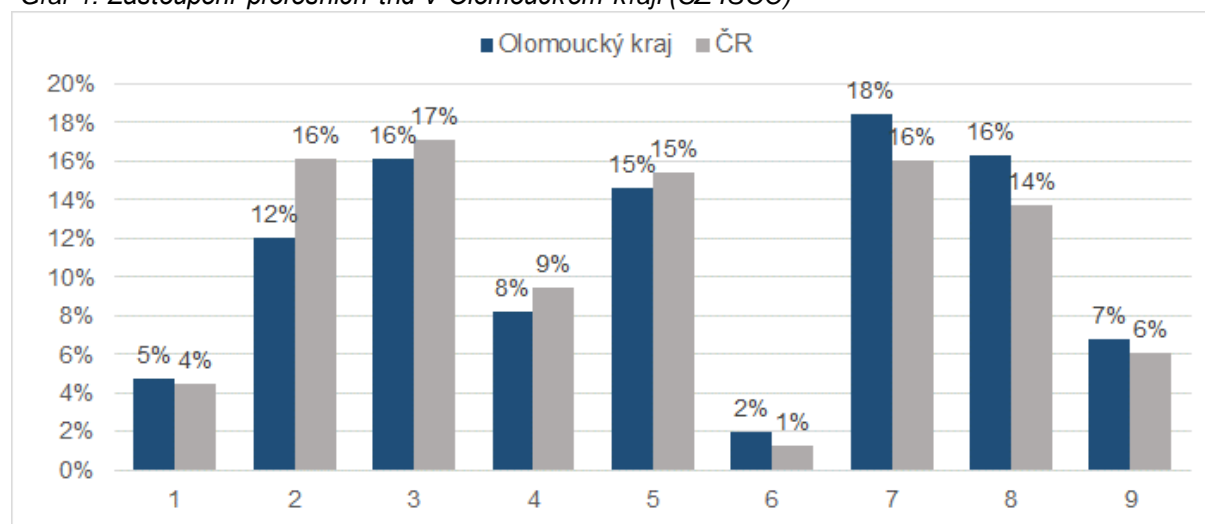
Tab. 2: Zastoupení profesních tříd v Olomouckém kraji (CZ-ISCO)

Hlavní třída profesí	Olomoucký kraj			Česká republika		
	Celkem	muži	ženy	Celkem	muži	ženy
1 Zákodníci a řídicí pracovníci	4,7%	5,3%	3,9%	4,5%	5,9%	2,7%
2 Specialisté	12,0%	8,2%	16,8%	16,1%	13,8%	19,1%
3 Techničtí a odborní pracovníci	16,1%	16,4%	15,7%	17,1%	17,6%	16,6%
4 Úředníci	8,2%	2,6%	15,3%	9,4%	3,6%	16,8%
5 Pracovníci ve službách a prodeji	14,6%	9,3%	21,3%	15,4%	9,4%	22,9%
6 Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	1,9%	2,9%	0,7%	1,3%	1,4%	1,0%
7 Řemeslníci a opraváři	18,4%	28,7%	5,2%	16,0%	25,4%	4,3%
8 Obsluha strojů a zařízení, montéři	16,3%	20,3%	11,2%	13,7%	18,3%	8,1%
9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	6,7%	4,5%	9,7%	6,1%	4,2%	8,5%

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Tučně jsou zvýrazněné profesní třídy s nejvyšším rozdílem naplněnosti mezi Olomouckým krajem a celou ČR

Graf 1: Zastoupení profesních tříd v Olomouckém kraji (CZ-ISCO)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Při porovnání zastoupení mužů a žen v jednotlivých třídách profesí v Olomouckém kraji a v rámci celé České republiky se opět projevují spíše **podobné tendence**. Ženy jsou nejčastěji zastoupeny ve třídě 5 Pracovníci ve službách a prodeji (21,3 % v Olomouckém kraji; 22,9 % v ČR). Muži v obou případech relativně nejvíce naplňují třídu 7 Řemeslníci a opraváři (28,7 % v Olomouckém kraji a 25,4 % v ČR). Relativně méně mužů je však v Olomouckém kraji zastoupeno ve třídě 2 (o 5,6 p. b.) než v celé ČR.

2.2 Zaměstnanost ve vybraných odvětvích v Olomouckém kraji – podle CZ-NACE

Klasifikace CZ-NACE, klasifikace ekonomických činností, vychází z klasifikace NACE, která je používaná v Evropské Unii. Slouží k porovnatelnosti statistických dat v rámci celé Evropské unie. Každé statistické jednotce, která vykonává ekonomickou činnost, je přiřazen kód NACE podle její hlavní ekonomické činnosti.

Rozložení podle klasifikace NACE je v Olomouckém kraji a v rámci celé České republiky **podobné**. V obou případech je nejvíce zastoupeno odvětví **C - Zpracovatelský průmysl**. V Olomouckém kraji tvoří téměř třetinu (31,9 %) zastoupení zaměstnaných a v rámci celé ČR více než čtvrtinu (27,4 %).

Tab. 3: Zaměstnanost v odvětvích v Olomouckém kraji (NACE-CZ)

Odvětví	Olomoucký kraj			Česká republika		
	Celkem	muži	ženy	Celkem	muži	ženy
A Zemědělství, lesnictví a rybářství	4,0%	5,5%	2,1%	2,7%	3,4%	1,7%
B Těžba a dobývání	0,2%	0,4%	-	0,6%	0,9%	0,1%
C Zpracovatelský průmysl	31,9%	35,7%	27,1%	27,4%	32,6%	21,0%
D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla	0,6%	0,8%	0,4%	0,9%	1,3%	0,5%
E Zásob. vodou; činnosti souvis. s odpady	1,4%	1,6%	1,1%	1,2%	1,6%	0,7%
F Stavebnictví	8,3%	13,4%	1,7%	7,1%	11,8%	1,3%
G Velkoobchod a maloob.; opr. mot. vozidel	10,2%	9,3%	11,4%	11,2%	9,2%	13,7%
H Doprava a skladování	6,8%	9,6%	3,1%	6,6%	8,9%	3,8%
I Ubytování, stravování a pohostinství	2,4%	1,4%	3,6%	3,7%	2,6%	5,0%
J Informační a komunikační činnosti	0,8%	1,1%	0,5%	3,2%	4,4%	1,7%
K Peněžnictví a pojišťovnictví	1,5%	0,7%	2,5%	2,2%	1,9%	2,7%
L Činnosti v oblasti nemovitostí	0,4%	-	0,5%	0,8%	0,8%	0,8%
M Profesionální, vědecké a technické činnosti	4,2%	3,9%	4,5%	4,9%	4,3%	5,6%
N Administrativní a podpůrné činnosti	1,2%	1,3%	1,0%	2,6%	2,3%	3,0%
O Veřejná správa a obrana; pov. soc. zabezp.	7,4%	6,9%	8,2%	6,3%	5,6%	7,1%
P Vzdělávání	6,7%	2,2%	12,4%	6,6%	2,6%	11,6%
Q Zdravotní a sociální péče	7,7%	2,6%	14,3%	7,4%	2,8%	13,3%
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1,8%	1,3%	2,5%	1,9%	1,7%	2,1%
S Ostatní činnosti	1,3%	1,1%	1,5%	1,8%	1,0%	2,9%

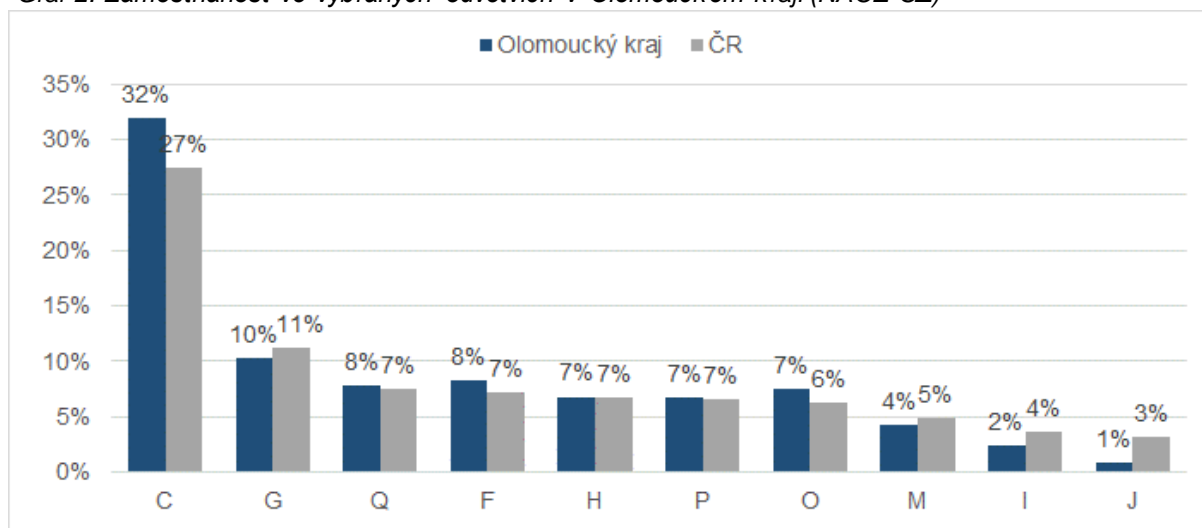
Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Tučně jsou z výrazněna odvětví s nejvyšším rozdílem naplněnosti mezi Olomouckým krajem a celou ČR

Nejzásadnější rozdíly v naplněnosti jednotlivých odvětví jsou patrné v odvětví C – Zpracovatelský průmysl a v odvětví J - Informační a komunikační činnosti. **Odvětví C** je relativně **více** zastoupeno **v Olomouckém kraji** (o 4,5 p. b.). Odvětví J ne naopak častěji zastoupeno v rámci celé ČR (o 2,4 p. b.). Rozdíly mezi Olomouckým krajem a celou ČR v zastoupení ostatních odvětví jsou pouze minimální.

Při porovnání zastoupení mužů a žen v Olomouckém kraji je zřejmé, že ženy jsou výrazně častěji zastoupeny v odvětví **Q - Zdravotní a sociální péče** (o 11,8 p. b.) a **P - Vzdělávání** (o 10,2 p. b.). Muži naopak v Olomouckém kraji dominují v odvětvích **F - Stavebnictví** (o 11,7 p. b.), **C - Zpracovatelský průmysl** (o 8,7 p. b.) a **H – Doprava a skladování** (o 6,8 p. b.). V celorepublikovém srovnání tyto trendy přetrvávají.

Graf 2: Zaměstnanost ve vybraných odvětvích v Olomouckém kraji (NACE-CZ)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

2.3 Struktura zaměstnaných podle postavení v zaměstnání v Olomouckém kraji – podle CZ-ISCE

Klasifikace CZ-ISCE je národní klasifikace vycházející z mezinárodní klasifikace postavení v zaměstnání ISCE-93. CZ-ISCE klasifikuje obsazená pracovní místa v konkrétním časovém období a ekonomicky aktivní osoby podle jejich vztahů k pracovním místům.

Nejširší skupina lidí má v zaměstnání postavení **zaměstnanec**, včetně **členů produkčních družstev**. Celkem v Olomouckém kraji spadá do této kategorie 83,1 % zaměstnaných, přičemž v České republice je to 83,2 % zaměstnaných. Více než dvě pětiny ekonomicky aktivních osob (43,9 %) v Olomouckém kraji tvoří zaměstnanci ve službách, v celé České republice je to necelá polovina (49,1 %).

Druhou, i když výrazně méně početnou skupinou, jsou **pracující na vlastní účet**. Poměr pracujících na vlastní účet v Olomouckém kraji (12,7 %) a v rámci celé České republiky (13,3 %) je podobný. V rámci Olomouckého kraje i v celé České republice se častěji podniká ve **službách**. Méně početná je skupina **zaměstnavatelů**, kterých je v Olomouckém kraji i v rámci celé České republiky kolem 3 %. Nejmenší skupinu tvoří pomáhající rodinní příslušníci, těch se v rámci Olomouckého kraje a v celé České republice vyskytuje méně než 1,0 %.

Tabulka 4 současně umožňuje srovnávat zastoupení mužů a žen v jednotlivých kategoriích zaměstnání. V rámci celé České republiky jsou ženy procentně více zastoupeny v kategorii zaměstnanců, včetně členů produkčních družstev, a to převážně ve službách. Zároveň relativně častěji spadají do kategorie pomáhající rodinní příslušníci. Muži jsou častěji zaměstnavateli a zároveň častěji pracují na vlastní účet. Tento trend v zastoupení postavení v zaměstnání podle pohlaví je aplikovatelný i na Olomoucký kraj.

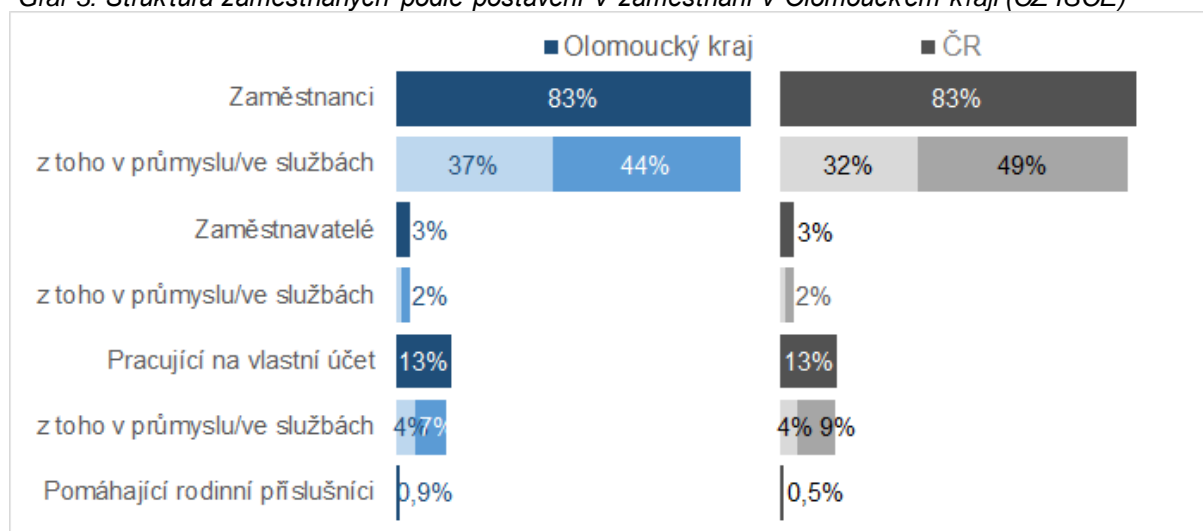
Muži v Olomouckém kraji jsou méně často zaměstnání jako zaměstnanci ve službách (33,2 %) než muži v rámci celé České republiky (37,4 %). Totéž platí i pro ženy, které pracují jako zaměstnankyně ve službách (57,6 % vůči 63,7 % pro ČR). Naopak žen zaměstnankyň v průmyslu je v Olomouckém kraji relativně více (29,0 %) než v celé ČR (22,5 %).

Tab. 4: Struktura zaměstnaných podle postavení v zaměstnání v Olomouckém kraji (CZ-ISCE)

Postavení v zaměstnání	Olomoucký kraj			Česká republika		
	Celkem	muži	ženy	Celkem	muži	ženy
Zaměstnanci vč. členů produkčních družstev	83,1%	78,9%	88,4%	83,2%	79,6%	87,7%
z toho v průmyslu	36,5%	42,4%	29,0%	32,1%	39,8%	22,5%
z toho ve službách	43,9%	33,2%	57,6%	49,1%	37,4%	63,7%
Zaměstnavatelé	3,3%	4,2%	2,0%	3,0%	4,0%	1,8%
z toho v průmyslu	1,2%	1,9%	-	0,9%	1,5%	0,2%
z toho ve službách	1,8%	2,0%	1,7%	2,0%	2,4%	1,6%
Pracující na vlastní účet	12,7%	16,5%	8,0%	13,3%	16,2%	9,7%
z toho v průmyslu	4,3%	7,5%	-	4,1%	6,8%	0,7%
z toho ve službách	7,3%	7,2%	7,6%	8,7%	8,5%	8,8%
Pomáhající rodinní příslušníci	0,9%	0,3%	1,6%	0,5%	0,2%	0,9%

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Graf 3: Struktura zaměstnaných podle postavení v zaměstnání v Olomouckém kraji (CZ-ISCE)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

2.4 Vzdělanostní struktura zaměstnaných v Olomouckém kraji – podle CZ-ISCED

Klasifikace vzdělání CZ-ISCED vychází z mezinárodní klasifikace ISCED. Tato klasifikace nejprve zařazuje vzdělávací programy a poté klasifikuje jejich kvalifikace, tedy oficiální potvrzení o úspěšném ukončení vzdělávacího programu.

V Olomouckém kraji zhruba **pětina** zaměstnaných lidí má **vysokoškolské vzdělání** (21,0 %). V rámci celé České republiky disponuje vysokoškolským vzděláním téměř čtvrtina (24,6 %) zaměstnaných lidí. V Olomouckém kraji žije vyšší podíl pracujících lidí se **středním vzděláním bez maturity** (39,1 %) oproti 33,7 % v celé České republice. Zbylé dvě kategorie dokončeného vzdělání vykazují podobnou rozloženost v ČR i v Olomouckém kraji.

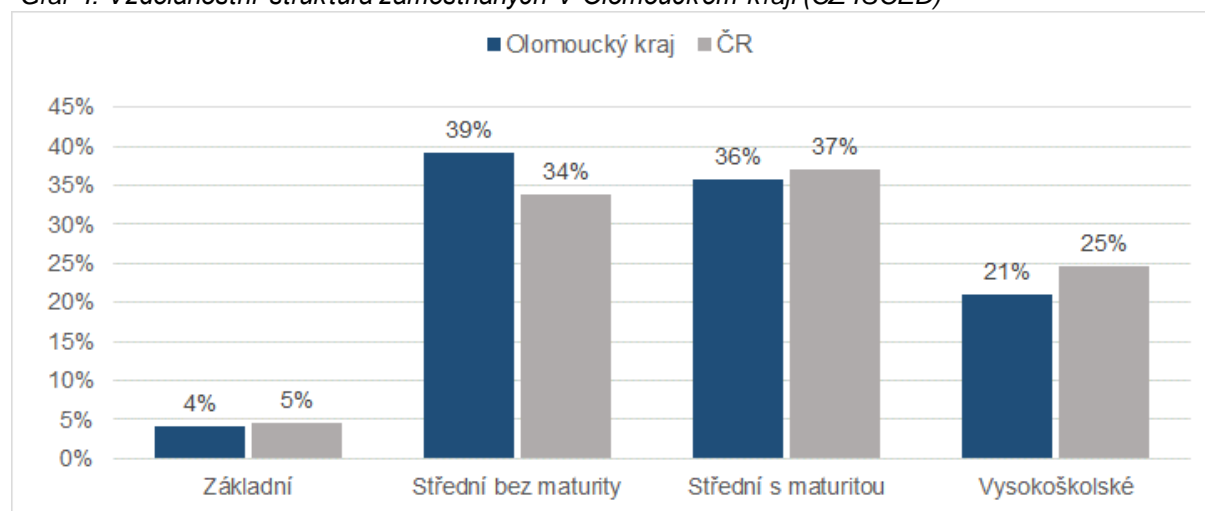
Nejvyšší rozdíly v zastoupení mužů a žen lze nalézt u středního vzdělání bez maturity a středního vzdělání s maturitou. Ženy častěji než muži absolvují střední vzdělání s maturitou a naopak muži častěji ukončují své střední vzdělání bez maturity. Tento trend platí pro Olomoucký kraj i pro celou Českou republiku. Tento rozdíl je pravděpodobně spojený s celkovým rozložením profesní struktury České republiky, jelikož oborové a řemeslné profese jsou častěji vyučovány v rámci středního vzdělání, po jehož absolvování žák obdrží výuční list. Tyto profese jsou v České republice stále spíše mužskou doménou. V Olomouckém kraji je navíc vyšší procentní rozdíl mezi pracujícími ženami a muži s vysokoškolským vzděláním (o 8,0 p. b.) než v celé ČR (3,9 p. b.). V obou oblastech je relativně více pracujících žen s vysokoškolským vzděláním.

Tab. 5: Vzdělanostní struktura zaměstnaných v Olomouckém kraji (CZ-ISCED)

Dokončené vzdělání	Olomoucký kraj			Česká republika		
	Celkem	muži	ženy	Celkem	muži	ženy
Základní	4,0%	4,4%	3,6%	4,6%	4,2%	5,0%
Střední bez maturity	39,1%	44,2%	32,6%	33,7%	39,4%	26,6%
Střední s maturitou	35,8%	33,8%	38,3%	37,1%	33,5%	41,6%
Vysokoškolské	21,0%	17,5%	25,5%	24,6%	22,8%	26,7%

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Graf 4: Vzdělanostní struktura zaměstnaných v Olomouckém kraji (CZ-ISCED)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Vydal Národní pedagogický institut České republiky
Senovážné nám. 25, 110 00 Praha 1, roku 2020

Aktuální informace o publikacích Národního pedagogického institutu České republiky
najdete na www.npi.cz